

PLAGIRANJE

PLAGIRANJE

Plagiranje je neovlašteno preuzimanje tuđih ideja, riječi, metoda ili rezultata i njihovo korištenje u vlastitom tekstu. Pod neovlaštenim preuzimanjem podrazumijeva se nenavođenje izvora ili netočno navođenje izvora. Uvijek je potrebno jasno razdvojiti vlastite ideje i riječi od tuđih ideja i riječi bez obzira jesu li preuzete iz objavljenog ili neobjavljenog rada (npr. bilješke s predavanja, studentski seminarski rad ili tekst preuzet s interneta). Također se trebaju navesti izvori za sve preuzete slike, ilustracije, dijagrame ili audio i videozapise.

OBLICI PLAGIRANJA

Doslovno prepisivanje je oblik plagiranja gdje se u cijelosti (od riječi do riječi) preuzima tuđi tekst i predstavlja kao vlastiti. Doslovnim prepisivanjem preuzimaju se riječi, jezični izrazi i struktura rečenica. Doslovno preuzet tekst potrebno je označiti navodnicima (ako je preuzeta veća količina teksta potrebno ga je i grafički izdvojiti od ostatka teksta posebnim paragrafom s većim marginama i manjim slovima) i navesti izvor odakle je tekst preuzet. Navođenje izvora, a izostavljanje navodnika smatra se netočnim referiranjem i također predstavlja oblik plagiranja.

Često korištenje direktnih citata, tj. doslovno prepisivanje teksta uz ispravno citiranje, bitno umanjuje kredibilitet autora i može predstavljati primjer loše akademske prakse. Ono je opravdano jedino u slučajevima analize pojedinog teksta, nakon čega slijedi autorovo tumačenje.

Čest oblik doslovnog prepisivanja je tzv. *patchwriting* – preuzimanje dijelova teksta iz više različitih izvora. Najčešće se pojavljuje kod pisanja na stranom jeziku (dijelovi rečenica se preuzimaju radi „boljeg engleskog“), a zbog velike dostupnosti i jednostavnosti preuzimanja (naredbe *copy* i *paste*) najčešće se preuzimaju dijelovi teksta s interneta.

Neuspješno parafraziranje je preuzimanje tuđeg rada tako da se minimalno izmijeni struktura izvornog teksta, npr. ubacivanjem ili izbacivanjem nekoliko riječi, korištenjem sinonima, zamjenom redoslijeda pojedinih riječi ili izraza u rečenici. Neuspješnim parafraziranjem stvara se dojam da je na originalan način prezentirana tuđa ideja. Referiranje na izvor kod ovakvog parafraziranja nije dovoljno da bi se izbjeglo plagiranje već je potrebno vlastitim riječima prepričati preuzetu ideju ili teoriju te je smisleno

integrirati u kontekst vlastitoga rada. Osim toga, poželjno je da se dodaju vlastite misli o prezentiranim idejama drugog autora i na taj način pojasni zašto su tuđe ideje uopće korištene.

Samoplagiranje je oblik plagiranja u kojem se preuzima vlastiti tekst, ideje, rezultati ili metode iz već ocijenjenog seminarskog rada ili objavljenog teksta i predstavlja se kao novo djelo autora.

Neprecizno citiranje također može predstavljati oblik plagiranja, a javlja se u nekoliko oblika: izostavljanje citata u tekstu dok se navodi u popisu referenci, postojanje citata u tekstu, ali ne i na kraju teksta u popisu referenci, navođenje primarnog izvora rada u situacijama kada se koristio samo sekundarni izvor, nenavođenje pojedinih izvora iako su se koristili u radu, navođenje literature koja se nije koristila, nekorištenje navodnika kod direktno preuzetih dijelova teksta i sl.

Nedozvoljena suradnja nastaje ako pitate drugu osobu da umjesto vas napiše seminarski rad i također može predstavljati oblik plagiranja.

ZAŠTO JE PLAGIRANJE POGREŠNO

Činom plagiranja osoba šteti sebi i zajednici u kojoj djeluje na nekoliko načina:

1. Plagiranjem si **umanjujemo mogućnost za učenjem i usavršavanjem** u vještinama potrebnim u daljnjoj karijeri:
 - a. onemogućujemo razlučivanje vlastitog rada od tuđeg
 - b. onemogućujemo si vlastiti napredak jer nismo u mogućnosti dobiti iskrenu povratnu informaciju za vlastiti rad
 - c. uskraćujemo si stručnost tj. mogućnost da uspostavimo vjerodostojnost i autoritet vlastitim znanjem i idejama
 - d. uskraćujemo si mogućnost da se razvijemo u nezavisnog i kritičkog mislioca koji je željan i sposoban pridonijeti akademskoj raspravi i napretku u odabranom području djelovanja
 - e. uskraćujemo si mogućnost da svoje ideje stavimo u širi kontekst i tako sudjelujemo u intelektualnom razgovoru o pojedinoj temi svog interesa
 - f. uskraćujemo si zadovoljstvo i ponos za ostvareni uspjeh
 - g. dovodimo u pitanje vlastiti integritet i time navodimo akademsku zajednicu da posumnja u točnost našeg cjelokupnog akademskog rada.

2. Plagiranjem se narušava integritet akademske zajednice:
- a. predstavlja oblik krađe jer se preuzima tuđe djelo i predstavlja kao vlastito
 - b. predstavlja oblik prevare jer se stječe nezaslužena korist i prednost u odnosu na ostale kolege
 - c. uskraćujemo drugom autoru zasluge za njegov rad te time potičemo nepovjerenje i nesuradljivost unutar akademske zajednice
 - d. onemogućujemo čitatelju da pronađe i dalje istraži izvore na kojima se temelji naš rad
 - e. onemogućujemo čitatelju da provjeri izvore i dokaze na kojima se temelji naš rad
 - f. dovodimo u pitanje integritet akademske zajednice – podcjenjuju se rad i uspjesi ostalih članova akademske zajednice.